

slib za platný uznává a nemohou proto také za nemravné pokládány býti nároky z takové úmluvy odvozované, ať již nároky žalobcem vymáhané posuzovati jest dle § 45, 46 nebo § 1431 obč. zák. nebo dle předpisů o náhradě škody.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

#### D ů v o d y:

Jest souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, jenž shledal, že předmětem žaloby není nárok, který by se přičil dobrým mravům vzhledem k předpisu Šu 879 obč. zák. Podle souhlasného udání stran šlo jim vážně o to, by uzavřely spolu manželství a jen důvody majetkového a ethického rázu byly příčinou, že k sňatku nedošlo. Poměr faktického spolužití jako muž a žena, byť i v podstatě své přičící se dobrým mravům, nebyl stranám nikterak trvalým účelem a nebyl ani předmětem smlouvy, která by poměr ten umožnila nebo prodloužila a byla by arcíř nemravnou, neboť poškozovala by veřejný zájem na udržení rodiny jako podkladu pro spořádané spolužití občanů. Obě strany však zamýšlejíce uzavřítí sňatek, jemuž nebránila žádná nepřemožitelná překážka, neměly úmyslu udržovati nedovolený poměr, nýbrž upustily od spolužití dospěvše k poznání, že manželství nebylo by pro ně výhodným. Výtka nemravného počínu stihá jinak obě strany stejnoměrně, nikoliv výhradně jen žalobce a nemůže mu býti proto bráněno, by se nedomáhal vrácení toho, co druhé straně, nikoliv za účelem nemravným, nýbrž za účelem dosažení manželství plnil nebo poskytl, a nebylo by slušno a spravedливо, by se žalovaná strana na jeho úkor obohatila jednak prací, kterou v jejím hospodářství konal, jednak zápůjčkami, které jí v hospodářství poskytl, bude-li žalobce arcíř s to svá tvrzení prokázati a jinak právně odůvodniti.

#### Čís. 4497.

**Byla-li dle kolektivní smlouvy přípustna výpověď ihned a dána-li zaměstnavatelem v době mezi vyhlášením a doručením nálezu závodního výboru, jímž zvráceno dřívější propuštění zaměstnance, bylo na závodním výboru, by i proti této výpovědi podal odpor.**

(Rozh. ze dne 23. prosince 1924, Rv I 1300/24.)

Žalobce, dělník žalované společnosti, byl z práce propuštěn. Ku stížnosti závodního výboru nařídila rozhodčí komise nálezem ze dne 25. června 1923 žalované společnosti, by žalobce znovu přijala do práce. Nález rozhodčí komise byl doručen žalované dne 10. července 1923. Dne 30. června 1923 vypověděla žalovaná žalobce, do kteréžto výpovědi závodní výbor odporu nepodal. Žalobu domáhající se placení služebních požitků o b a n i ž š í s o u d y z a m í t l y, uznávše, že výpověď daná žalobci dne 30. června 1923 jest po právu. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

## D ů v o d y:

Právní otázka, o kterou jde, dá se vyjádřiti stručně tím, zda byla žalovaná strana bez ohledu na to, že rozhodčí komise vydala nález, že žalovaná dovolatelovým propuštěním, neučinivši o tom oznámení závodnímu výboru, porušila ustanovení §u 3 g) II. zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 330 sb. z. a n. a že je proto povinna dovolatele za dřívějších podmínek vedle současné náhrady jemu tím ušlého výdělku zase přijmouti do práce, kterýžto nález byl vyhlášen 25. června 1923, ale v písemném vyhotovení doručen byl teprve 10. července 1923, oprávněna v tomto mezidobí — mezi vyhlášením a doručením nálezu — totiž, jak se stalo, dne 30. června 1923 znovu vypověděti, a zda byl závodní výbor i proti takové výpovědi povinen ve třídní lhůtě vznést odpor. Dovolatel míní, že vydáním onoho nálezu vzata byla žalované straně zákonitá možnost před úplným splněním nalézacího výroku dáti mu jakoukoli výpověď, a, dala-li výpověď přes to, že není závodní výbor povinen proti takové výpovědi vznášeti odpor. Tím zároveň vyslovuje mínění, že zákon nezajišťuje dělníku aspoň tři roky v nějakém závodu zaměstnanému ochrany jeho výdělku, ale že mu zřizuje také nárok, aby byl skutečně zaměstnán. Nelze tyto právní názory sdíleti. Podle oddílu 17 kolektivní smlouvy platí ve příčině výpovědi zákonitá ustanovení, a, bylo-li zjištěno, že mezi stranami smluvena byla výpověď bez lhůty, sluší s hlediska §u 77 živn. řádu uznati tuto smluvenou výpověď za zákonitou, vyhovující i kolektivní smlouvě. Mohla-li oběma stranami dána býti výpověď kdykoliv, nepřičí se zákonu ani skutečnost, že byla dána v mezidobí — mezi vyhlášením a doručením nálezu — neboť nálezem právo, dáti zákonitou výpověď, nebylo ani odloženo, ani zrušeno. Ovšem zákon ze dne 12. srpna 1921 čís. 330 sb. zák. a n. poskytuje v §u 3 písm. g) dovolateli ochranu, by se ubránil v rámci zákona i proti zákonité výpovědi, ale poněvadž zákon tuto ochranu učinil závislou na podání námitek ze strany závodního výboru, mohla jenom tímto způsobem býti výpověď učiněna bezúčinnou. Je-li ochrana, kterou zákon poskytuje dělníku, dostatečnou, o tom nemůže býti uvažováno v této rozepři, ve které jest jisto jediné, že bdělostí závodního výboru mohla býti situace zachráněna, ale že nebyla zachráněna uvažováním, zda tam, kde zákon mluví velmi jasně, je, či není potřebí podati námitky proti výpovědi. Je závažno po této stránce, že závodní výbor nepodal námitky proti výpovědi, a že výpovědi rozvázn byl vzájemný poměr zaměstnanecký mezi stranami. Dovolatelovo mínění, že pokud nebyl splněn nálezový výrok, jenž dával dovolateli právo nejenom na mzdu, nýbrž i na práci, námezdní smlouva nemohla býti výpovědi zrušena, nemá opory v zákoně, neboť ani ze zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 330 sb. z. a n. nedá se odvoditi zaměstnavatelova povinnost, aby skutečně zaměstnal pomocného pracovníka, byť i byl povinen mzdu mu platiti. Pokud se dovolatel snaží dovoditi, že úmluva o okamžité výpovědi s hlediska §u 869 obč. zák. nemohla se uskutečniti, sluší poukázati na zjištění, že dovolatel takovou úmluvu podepsal vlastní rukou, že tíha okamžité výpovědi tížila nejen jeho, nýbrž i zaměstnavatele, a, byla-li ujednána před lety, jak praví, že tehda zajisté obě strany spatřovaly v ní své výhody. Mělo však na to býti pamatováno včas, aspoň při sdě-

lávání kolektivní smlouvy. Proto jdou všechny výtky dovolatelovy, všechny konsekvence a všechno dokazování o neudržitelnosti řečeného ustanovení smluvního na vrub těch, kdož nepodali včasné proti výpovědi námitek, a je lhostejno, že tak, jak se tvrdí, učinili s rozvahou a ve víře ve správnost svých právních názorů.

### Čís. 4498.

**Možnost žaloby o plnění z pravidla vylučuje žalobu určovací. Nedovolenou jest však určovací žaloba jen tehdy, kde by nesloužila potřebám praktického života, nýbrž zbytečnému rozmnožování nebo zdražování sporů.**

(Rozh. ze dne 29. prosince 1924, Rv I 1795/24.)

Žalobě, by bylo zjištěno, že soudně nařízená obstávka není ospravedlněna a bylo nařízeno zrušení obstávky, procesní soud prvního stádu vyhověl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že vypustil z rozsudečného výroku větu »nařizuje se zrušení obstávky« a změnil tento rozsudečný výrok v tom směru, že zamítl žalobní žádost, by bylo zjištěno, že se nařizuje zrušení obstávky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného mimo jiné z těchto

### důvodů:

Neprávem vytýká dovolání, že byla určovací žaloba proti předpisu Šu 228 c. ř. s. uznána přípustnou. Žalobce nenapadá ve sporu postup žalovaného, že totiž spornou částku složil na soudě. Jeho žaloba čelí jen proti »obstávce« složené částky. Že by toto poznačení žalobního předmětu nebylo dosti jasné, nelze právem tvrditi, neboť ze žaloby plyne jasně, že napadá poznámku, usnesením okresního soudu ze dne 21. října, pokud se týče 24. října 1920 povolenou, podle které složená částka nesmí býti vydána, pokud žalobce neprokáže zaplacení všech dluhů podniku a zaplacení aneb zajištění dávky z majetku. Zájem žalobcův na zrušení této obstávky je na bíledni, neboť zrušením obstávky se částka pro něho na soudě složená teprve uvolní a stane se teprve skutečnou součástí jeho jmění, jímž může podle libosti vládnouti. Teprve po té bude žalobce s to plniti závazky, které na sebe převzal postupem ujednaným s hospodářskou bankou, a teprve zrušením obstávky mohou osoby, které na složenou částku vedly exekuci, dojíti z ní uspokojení. Dovolání nemá pravdu ani v tom, že znění žaloby směřuje k určení pouhé skutečnosti a nikoli k určení práva aneb právního poměru. Z toho, co právě bylo doličeno, vyplývá jasně pravý opak, že se totiž žaloba domáhá určení, že žalovaný není oprávněn klásti podmínky, za kterých si žalobce smí nebo nesmí složenou částku vybrati. Rovněž nesprávným jest názor dovolatelův, že určovací žaloba v tomto případě není přípustnou, protože bylo lze žalovati o plnění, a sice na odsouzení žalovaného, by souhlasil s vydáním složené částky žalobci. Je sice pravda, že možnost žaloby o plnění z pravidla vylučuje žalobu určovací,